Nr. 48. Poznań, piątek 27. kwietnia 1928. X. Rok.

RYNEK DRZEWNY

ORGAN DLA HANDLU I PRZEMYSŁU DRZEWNEGO

OFICJALNY ORGAN GIEŁDY DRZEWNEJ W BYDGOSZCZY, OFICJALNY ORGAN ZWIĄZKU PRZEMYSŁOWCÓW DRZEWNYCH W POZNANIU, OFICJALNY ORGAN KURSU HANDLU DRZEWEM W BYDGOSZCZY.

WYCHODZI W PONIEDZIAŁKI, ŚRODY I PIĄTKI.

PRZEDPŁATA na maj 1928 roku wynosi: w Poznaniu przy odbiorze w ekspedycji: 4,75 złote. Na poczach 5,09 złote. Pod opaską wprost z ekspedycji w kraju i w wolnem mieście Gdańsku: 5,50 złote. Pod opaską za granicą (oprócz Gdańska): 6,60 złotych. Numer pojedyńczy kosztuje: w Poznaniu w Ekspedycji 40 groszy. Z przesyłką pocztową w kraju i w wolnem mieście Gdańsku 45 groszy. Zagranicą 50 groszy.

Redakcja, Administracja i Ekspedycja „RYNKU DRZEWNEGO":
Poznań, Wielkie Garbary 20. Nr. telefonu 1820.
DRUKARNIA:
Poznań, Wielkie Garbary 20. Nr. telefonu 3406.
Konta bieżące: P. K. O. 206377 — Bank Handlowy w Warszawie Oddz. w Poznaniu — Bank Przemysłowców Poznań — Bank Pozn. Ziemstwa Kredyt. w Poznaniu.

OGŁOSZENIA: Za tekstem: 28 gr. od miejsca milimetr. (strona czterołamowa). W tekście zaś lub przed tekstem: 55 gr. od miejsca milimetr. (strona dwułamowa). OGŁOSZENIA: Z tabelkami o 30 procent więcej. Przy większych i kilkakrotnych ogłoszeniach stosowny rabat. Dla poszukuj. posad przy jednorazowem ogłoszeniu 30 proc., przy dwurazowem 40 proc. i przy trzyrazowem 50 proc., rabatu. — Każda nowa podwyżka obowiązuje wszystkie już przyjęte ogłoszenia od dnia — zmiany cen bez uprzedniego zawiadomienia. —

W przededniu otwarcia Międzynarodowego Targu w Poznaniu!

Targi! Intensywniej pracuje umysł przemysłowca i kupca polskiego na dźwięk tego wyrazu, wprost o magicznej właściwości.

Targi Poznańskie! Hen, ku najdalszym rubieżom wyzwolonej Rzeczypospolitej leci na orlich skrzydłach ten głos donośny.

Nie zna on granic, niema dlań przeszkód, dociera on wszędzie i słyszą go wszyscy.

Rozkołysały się potężne dzwony propagandy, wylały z siebie w przepaście błękitu wiosennego nieba olbrzymią moc zaklętą w słowach: ósmy Międzynarodowy Targ w Poznaniu!

Osiem lat z rzędu kraj nasz dokumentuje w stolicy Wielkopolski swą potencję gospodarczą i kulturalną, osiem lat naród polski pokazuje owocy swej pracy.

Z każdym rokiem Targi te okrywają się nową chwałą i nabierają coraz to większego znaczenia tak w kraju jak i zagranicą.

Powstały one z myśli. Myśl niebawem przekształciła się w czyn, czyn realny. Zbiorowym wysiłkiem społeczeństwa, wspólnem poparciem inicjatywy wybiły się Targi Poznańskie na czołowe miejsce z pośród podobnych mu imprez, urządzanych w innych miejscowościach.

Targi Poznańskie posiadają już swą tradycję, którą chlubią się i strzegą ją; tradycja ta powstała i zakwitła na gruncie wielkich poczynań.

Na placu targowym ruch i gwar.

W tempie, z jakiem śmiało możemy współzawodniczyć z Amerykanami, umysł i ramię wespół, stworzyły widownię rodzimej pracy.

Oświetlone promieniami słonecznymi, niby łaską błogosławieństwa Bożego, dumnie i wyniośle wznoszą się Hale Targowe, zapełnione naszym dobytkiem.

Na wstępie rzuca się w oczy różnorodność eksponatów, a wszędzie wzorowy ład i porządek, wszędzie zauważa się wyśmienita organizacja.

Zaiste zachód może nam pozazdrościć tak wielkiej zasobności energji i wytrwałości, nieprzezwyciężonego dążenia do twórczego celu. Polska i w tym roku zbiorowo zamanifestuje swą niepospolitą zdolność rozwojową, pokaże cenny owoc swej pracy pokojowej, więc pięknej, wielkiej—więc chlubnej i szczytnej.

Gród Przemysława oblókł się w uroczystą szatę wiosenną i z godnością, staropolskim zwyczajem wita gości w swych murach.

Tłumnie zjeżdżają się z całego kraju i z zagranicy kupcy, przemysłowcy, liczne wycieczki itd., a Poznań gościnnie otworzył swe szerokie podwoje dla wszystkich, żeby każdy mógł naocznie przekonać się jak wielkie posiadamy zdolności i jak jest potężna w nas siła, zaszczepiona umiłowaniem do pracy.

Dorobek nasz w tak krótkim czasie niepodległości, Ojczyzny, jest istotnie niepospolity.

Wejdźmy do hal.

Jak okiem sięgnąć wszędzie praca rąk naszych: wyroby tekstylne, piętrzą się pod stropy pawilonu, pięknie inkrustowane, stylowe meble świadczą o naszej wysokiej estetyce i o należytem wykonaniu.

A dalej, instrumenty muzyczne, z pośród których zasługuje na uwagę nasz młody lecz silny już przemysł fortepianowy. Wyroby skórzane, gumowe, drzewne, metalowe, papiernicze, dział gastronomiczny, konfekcyjny itd. zapełniają hale po brzegi. Nie sposób wyliczyć tu, te wszystkie eksponaty, jakie widzi się wokół siebie.

A na placu?

Toć oko się raduje, widząc okazałe maszyny rolnicze, lokomobile, parowozy i wagony, wszystko to własnej konstrukcji, świeże i piękne, które dopiero co opuściły rodzime warsztaty. Części do samolotów i samoloty majestatycznie rozpościerające skrzydła – to L. O. P. P. przypomina nam o naszym obowiązku społecznym. — Samoloty — to orły polskie, to wskaźnik naszej kultury.

Idziemy dalej... samochody! z pośród zagranicznych firm, nasz polski „Stetysz", nasz pierwszy samochód zwraca szczególną uwagę, precyzja i dobry smak łącznie z solidnem wykonaniem wyraźnie cechują tą maszynę.

Zmysł konstrukcyjny polaków znalazł w „Stetyszu" swój najwybitniejszy bodaj wyraz

Najstarsza firma samochodowa w Polsce —

Tajloryzacja w przemyśle drzewnym.

(Dokończenie).

Referent dla przykładu z anolizował proces podwożenia okrąglaków do piły.

Według jego spostrzeżeń w szeregu tartakach, na podwożenie 1 m3 zatraca się 647 sek. pracy rąk ludzkich.

Praca ta może być zredukowaną do 400 sek. przy warunku ustawienia drugiego wózka trakowego.

Z powyższego wynika, że najprymitywniejsza tajloryzacja tej części pracy dałaby do 40% oszczędności w czasie.

Obliczenia powinne wykazać o ile podobna tajloryzacja jest racjonalną (oszczędność w czasie, otrzymana użyciem drugiego wózka trakowego).

W konkretnych wypadkach okazało się, że przy dwuch wózkach trakowych wystarczy trzech robotników, zamiast sześciu.

Koszt wózka trakowego (według cen austrjackich 3.000 szl.) zamortyzuje się w ciągu jednego roku drogą oszczędności płacy zarobkowej, a każdy następny rok, da czysty zysk na przeprowadzonej tajloryzacji

Wobec tego, przed każdą racjonalizacją produkcji należy zastanowić się: ile można zaoszczędzić pracy rąk ludzkich, oraz jaką sumę — na płacy zarobkowej. Według referenta — mechanizacja manipulacji okrąglakami, bezwzględnie jest możliwa i opłaca się, chociaż jest związana z dużymi kosztami inwestycyjnymi.

Specjalnie skomplikowaną jest tajloryzacja dowozu drewna, gdyż takowa w danym wypadku powinna zastąpić bardzo produktywną, ręczną pracę.

Racjonalność więc zastosowania jej w tych warunkach zdaje się być bardzo względną. Referent wskazał na możliwość racjonalnej organizacji dowozu tartacznika łącznie z wyładowaniem i układaniem go w stosy. Jeżeli w tym dziale napotyka się na pewne trudności w mechanizacji pracy, to jednak tajloryzacja jest tu całkiem możliwa.

Mniemanie, że tajloryzacja w przemyśle tartacznym nie może być stosowaną jest mylne; należy ty ko zacząć od tych działów pracy, ktore poddają się racjonalizacji.

Najważniejszą częścią tartaku — jest rama piły taśmowej; lecz zaznajomienie się z pracą piły taśmowej jest niemal wyższą nauką techniczną i opiera się ona prawie wyłącznie na doświadczeniach praktycznych.

Jeden z najważniejszych momentów — ząb w pile taśmowej — jest dotychczas nieodgadniętą tajemnicą. Demonstrując cały szereg, zupełnie różnych form zę-

„Brzeskiauto“ również okazale wystąpiła ze swymi eksponatami, wystawiając je jak zwykle — w wieży Górnośl.

Piękne i bogate są tegoroczne Targi Poznańskie wspaniałe świadectwo realizacji szczytnej myśli.

Patrzmy spokojnem okiem w przyszłość, albowiem naród nasz — to siła, siła niezwyciężona i zdrowa.

Kredyt jako kwestja zasadnicza w przemyśle i handlu drzewnym.

(Dokończenie.)

Badając stosunek przyrostu drzewnego do eksploatacji lasów, trudno nie zauważyć nadwarężenia naturalnego kapitału, jakie spowodowała z jednej strony, wysoka konjunktura w drewnie w latach ubiegłych, z drugiej zaś strony brak zarządzeń ochronnych, któreby ukróciły nadmierne wyręby lasów.

W ostatnim roku nastąpiła zmiana na lepsze, dzięki ingerencji rządowej, mającej na celu ujęcie w formę racjonalnych przepisów gospodarkę w lasach prywatnych, lecz poprzednio nieprogramowa eksploatacja drzewostanów zmusza w następstwie do ograniczenia rocznych wyrębów na czas dłuższy, żeby w ten sposób, przynajmniej częściowo złagodzić konsekwencje, wynikające z faktu naruszenia całości kapitału leśngo.

Za ograniczeniem wyrębów przemawia jeszcze komasacja i likwidacja służebności, jakie bezsprzecznie przyczynią się do zmniejszenia terenów leśnych, a które są objęte programem reformy rolnej.

Bezpośrednim skutkiem ograniczenia eksploatacji będzie zmniejszona podaż surowca.

Te widoki każą już zawczasu wysunąć na czołowe miejsce zagadnień naszego drzewnictwa, kwestję najbardziej racjonalnego wyzyskania surowca, drogą technicznej jego przeróbki.

Najwyższy już czas pchnąć tą kwestję na drogę realnych poczynań.

Przemysł drzewny jako jedyny czynnik, mogący rozwiązać to zagadnienie, musi posiadać w tym celu odpowiednie warunki, te zaś mogą powstać tylko wtenczas, jeżeli dziedzina ta posiada potrzebne środki materjalne.

Kwestja finansowa w przemyśle drzewnym, powstała na tle braku środków, niezbędnych dla prowadzenia przedsiębiorstwa. Czas trwania pracy w tym przemyśle jest bezwarunkowo dłuższy niż w innych gałęziach produkcji krajowej, to też ruch obrotowy kapitałów jest w przemyśle drzewnym powolniejszy.

Obrót kapitałem w tartacznictwie zaczyna się już od wyrębów, a kończy się na zbycie wyprodukowanych materjałów, przyczem okres ten, jeżeli chodzi o wschodnie połacie kraju, trwa nieraz rok, nie mówiąc już o kresach zachodnich, gdzie analogiczny proces obrotowy wymaga nawet półtora roku.

Fakt ten jest jednym z powodów, że przemysł tartaczny ziem zachodnich, jest silnie obciążony zobowiązaniami płatniczemi wobec poszczególnych D. L. P.

Zadłużenie zaś uniemożliwia tartakom nabycie surowca na dalszy kredyt, co z kolei powoduje zaprzestanie pracy w zakładach. Jeżeli więc w perspektywie korzystania z bogactw leśnych, widzimy pewne ograniczenia, co musi zrekompensować się uszlachetnieniem surowca, przeto w interesie już nietylko przemysłu drzewnego, lecz również i państwa, leży, żeby wszystkie zakłady przetwórcze rozwinęły jaknajwiększą produkcję.

Stąd jasnem jest, że dla rozwiązania tego problematu, nie można uciekać się do ćwierćśrodków w finansowaniu przemysłu drzewnego, drogą doraźnych i nikłych kredytów, wyznaczonych przez centralne instytucje kredytowe, lecz należy stworzyć stałe i dogodne źródło pomocy finansowej.

Nie mając dotyczas znikąd odpowiednich kredytów, poszczególni właściciele zakładów przeróbczych zaciągali pożyczki u osób prywatnych, rozporządzających gotówką na cele „finansowania“ firm przemysłowych i majątków ziemskich.

Naturalnie, wykorzystując dla siebie pomyślną konjunkturę, owi „dobrodzieje“ nie wahali się udzielać pożyczki na 3—4, a nawet 5 proc. w stosunku miesięcznym. Przeciętny tartacznik musiał akceptować lichwiarski procent wobec obawy niedotrzymania umowy i wypływających stąd konsekwencji — utraty zbytu.

A były to wypadki bynajmniej nie odosobnione, i dziś niestety słyszy się o tem dość często.

Zatem przemysł drzewny był zmuszony ulec czynnikom zewnętrznym i wewnętrznym, które poważnie hamowały jego rozwój. Zewnętrzne czynniki, jak wspomniano poprzednio, były to warunki dostaw, nie-

---

bów, używanych w innych krajach referent zapytuje: czy ta ich różnorodność nie jest powodem tego, że stoimy przed rozmaitym punktem widzenia na to samo?

Porównawczych doświadczeń na razie nie posiadamy, gdyż dopiero teraz do nich przystąpiono.

Referujący porusza następnie drugi przykład, a mianowicie: stopień zużywania się różnych pił (szwedzkich i niemieckich).

Przeprowadzone przez niego badanie w ważeniu pił przed ich pierwszem ostrzeniem i po ostrzeniu, wykazało utratę wagi w piłach niemieckich 38% a w szwedzkich, po pierwszem toczeniu 15% po drugiem—wszystkiego 17%.

Z punktu widzenia ścisłej kalkulacji nasuwa się natychmiast drugie pytanie, mianowicie: jaki jest stosunek w cenach tych pił?

Na zużywanie piły ma duży wpływ również i kierunek ich w ramie; według spostrzeżeń referującego, piły, mieszczące się w średniej części traku, zużywają się przeszło 10 razy więcej od pił, znajdujących się na jego brzegach.

Wszystko to przedstawia się tak, jakby samo przez się powinno być zrozumiane, jednakże tylko cały szereg szczegółowych doświadczeń może dać zupełnie pewne rezultaty, na podstawie których mogą być wysnute konkretne wnioski dla praktyki w tartakach.

Jako przykład — wskazuje referent na okoliczność, że przy umieszczaniu w środku traku cieńszych pił niż po bokach — znacznie się zmniejsza wahanie (błądzenie pił).

Produkcyjna skala dla każdej piły mogłaby również służyć jako konkretne oparcie w kalkulacji wytwórczości (zwłaszcza przy akordowej pracy, w celu stwierdzenia, czy nie zachodzi pewna różnica między kubaturą (obliczenie objętości produkcji) faktycznie wyprodukowaną przez robotnika, a teorytyczną skalą produkcyjną, dotyczącą odnośnej piły.)

W końcu referent podniósł, że powyższe nie wyczerpuje całego tematu, jak również zauważył, iż jego szczupłe doświadczenia w tym kierunku, są zaledwie wstępem do rozwiązania zasadniczej kwestji, która ujęta w formie pytania, brzmi: czy można posługiwać się tajloryzacją w pracach pił tartacznych?

Jest on zdania, że już nawet wyżej zreferowane doświadczenia, chociaż wcale nie są bogate, to jednak dostatecznie obalają, pozbawiony głębszego uzasadnienia, pogląd, jakoby tajloryzacja nie ma racji zastosowania w technice tartaków.

mal dowolnie dyktowane przez zagranicę oraz ustalenie przez nią cen materjałów drzewnych, nie zawsze na odpowiednim poziomie (Anglja).

Wewnętrzne czynniki, wpływające destrukcyjnie na stan zasobności przedsiębiostw tartacznych, były, jak wyżej, prywatne pożyczki, w których lęgła się lichwa.

Powyższe przesłanki tembardziej uzasadniają konieczność zajęcia się sprawą kredytu dla przemysłu drzewnego.

Powszechnie oczekuje się pomocy finansowej ze strony centralnych instytucji kredytowych.

Wątpliwe jest jednak, czy te źródła w blizkim czasie będą mogły przyjść z realną pomocą.

Jakież dotychczas są wyniki akcji kredytowej Banku Polskiego i Banku Gospodarstwa Krajowego?

Podnieść należy, że rezultaty są bardzo znikome.

Opierając się na wykazie Banku Polskiego za ubiegły rok, stwierdzamy, że łączna suma kredytów dyskontowych z jakich korzystał przemysł drzewny, (do końca 1927 r.) nie przekracza 3.800.000 zł., przyczem zauważyć wypada, że suma ta w stosunku procentowym do ogólnej rezerwy kredytowej Banku, nie wynosi nawet 1 proc.

Odnośnie kredytowania przemysłu drzewnego przez Bank Gosp. Kraj., zaznaczyć należy, że instytucja ta w tym samym czasie udzieliła pożyczek w tym celu na łączną sumę 5.998.000 zł. przyczem powyższa kwota obejmuje kredyty wekslowe, kredyty na rachunkach bieżących oraz kredyty terminowe.

Reasumując kwoty kredyto e, z jakich korzystał przemysł drzewny w 1927 r. w Banku Polskim i Banku Gosp. Kraj., stwierdzamy, że ogólna suma nie przekraczała 9.798 000 zł. W porównaniu choćby tylko z wartością eksportowanego drewna w 1927 r., jaka określa się na ca 675 milj. zł.. suma wykazanych kredytów jest rzeczywiście nader nikłą. Fakt ten należy tłumaczyć brakiem elastycznych form kredytu, brak ten zaś powstał z powodu ogólnego układu stosunków na rynku pieniężnym.

W dalszym ciągu podnieść wypada jeszcze jeden szczegół z życia przemysłu drzewnego w okresie nie tak zresztą dawno minionym, a to dlatego, żeby silniej ujaskrawić anormalne stosunki w handlu drzewnym oraz wykazać niemożność wykorzystania warunków rozwojowych w przemyśle drzewnym, jeżeli brak jest kredytu.

W latach 1925—27 zdarzało się na porządku dziennym, że tartacznicy w celu jaknajszybszego wykorzystania akredytywy, która była płatną za okazaniem frachtu kolejowego względnie morskiego, byli zmuszeni sprzedawać towar już po pierwszej fazie obróbki, nie przesuszając go na składzie. Ceny płacone za materjał należycie nie wykończony, oczywiście nie mogły być zadawalające, tembardziej że wskutek braku kapitałów, transport nie dochodził bezpośrednio do odbiorcy, lecz za pośrednictwem osób trzecich.

Warunki te niepomiernie przyczyniły się do olbrzymiej przewagi wywozu surowca nad materjałami tartymi i do daleko odbiegającej od zasadniczej proporcji różnicy cen drewna okrągłego i półfabrykatów.

Dlatego, żeby dostawić transport choćby fob Gdańsk i przez to posunąć się do usamodzielnienia eksportu oraz w celu bezpośredniego wykorzystania konjunktury na rynkach zagranicznych, potrzebny był kapitał obrotowy, którego znikąd nie można było otrzymać.

Nic też dziwnego, że przemysł drzewny, żyjąc w atmosferze takich warunków, nie mógł wykorzystać pełnię swej tężyzny i ekspansywnych zdolności. Dotychczas jeszcze pomyślna konjunktura w drewnie ułatwia rozwiązanie kwestji rozwoju przemysłu drzewnego, lecz zasadniczo nie rozstrzygnie jej bez pomocy kredytowej. Pomoc tą należy stworzyć w pierwszym rzędzie przemysłowcom drzewnym, którzy są właścicielami zakładów lub ich dzierżawcami. W zasadzie nie jest to wcale ograniczenie akcji kredytowej, lecz tylko ujęcie ją w ramy konkretnych potrzeb przemysłu. W ten sposób otwarty kredyt, uniemożliwi jakiekolwiek nadużycia, wypływające z dobrodziejstw pomocy kredytowej.

Nie należy cały ciężar postulatów, dotyczących spraw finansowych przemysłu drzewnego, opierać o centralne instytucje kredytowe, gdyż przy dzisiejszych warunkach finansowych kraju, na skutek wniesionych petycji, miarodajne czynniki uwzględnią potrzeby tylko częściowo i to w bardzo szczupłych rozmiarach. Banki prywatne omawianą kwestję również nie są w stanie złagodzić.

Przemysł drzewny dla swego rozwoju wymaga form kredytu o nieprzeciętnej elastyczności, form bardzo zróżniczkowanych, a są to podstawowe warunki czerpania realnych korzyści z stałego źródła.

Pozytywną funkcję w tym kierunku może wykazać instytucja, powołana do życia w zasadniczym celu skoordynowania akcji kredytowej, obejmującej całokształt zagadnień natury finansowej przemysłu i handlu drzewnego.

Tylko w ten sposób wyraz „kredyt dla przemysłu i handlu drzewnego", wyraz, który dziś wszechwładnie opanował psychikę przemysłowca, przyjmie kształty realnego czynnika.

Wyniki badań Komisji Ankietowej.

W rezultacie badań nad naszą gospodarką drzewną, Komisja Ankietowa stwierdziła pewne nieracjonalne, a więc wadliwe posunięcia w naszej polityce gospodarczej Ponieważ sprawozdanie K. A. jest obecnie nader aktualne w związku z zainteresowaniem sfer rządowych zagadnieniami drzewnictwa, przeto wypada streścić, przynajmniej w grubszych zarysach, konkretne wnioski i wskazówki jakie przytacza K. A.

Konkluzje nabierają większego znaczenia i zasługują przeto na szczególną uwagę, jeżeli zważyć, że są one bezstronne, oparte na rzeczowej, a więc cennej krytyce stosunków i stanu gospodarki leśnej oraz przemysłu drzewnego w Polsce.

Pomijając, umieszczony na wstępie, krótki zarys dziejów przemysłu budowlanego i drzewnego w dawnej Rzeczypospolitej oraz stan tych dziedzin podczas wojny i bezpośrednio po wojnie, wypada zatrzymać się na dokładnych obliczeniach, jakie opracowała Komisja, a dotyczące krajowej produkcji i konsumcji drzewnej w ostatnich latach. W wyniku porównania zestawień przyrostu i eksploatacji drzewostanów, stwierdza się, że po zaspokojeniu wewnętrznych potrzeb tylko niewielka nadwyżka może być wywożona na rynki zagraniczne.

Zdaniem K. A. w ostatniem pięcioleciu, można było wyprodukować bez uszczerbku dla kapitału leśnego, łącznie 34,200.000 m. sz. drewna, odpowiadającego w stanie surowym.

Opierając się na cyfrach, pochodzących z pewnych źródeł, stwierdza się, że wyrąb w tym czasie znacznie przekroczył maksymalną granicę eksploatacji, osięgając cyfrę 45,800.000 m. sz. drewna użytkowego. Zatem nadmierne cięcia lasów wyrażają się liczbą 11,600.000 m. sz. Zaznaczyć przytem należy, że do tej ilości zaliczono już nadetatowe wyręby drzewostanów ziem zachodnich, a które należało dokonać w związku z klęską sówki - chojnówki. Pomimo uwzględnienia tego faktu, lwia część ogólnej ilości nadetatowych wyrębów, przypada na cięcia gospodarczo nieuzasadnione.

Do najważniejszych wskazań K. A., dotyczących racjonalizacji gospodarki leśnej, należy odnieść 1. ochrona

drzewostanów przed destrukcyjnymi wpływami spekulacji oraz 2. szerszy ogólno-ekonomiczny pogląd na kwestję drzewną

Momenty te wówczas mogą zaistnieć, jeżeli ustawa lipcowa o zagospodarowaniu lasów prywatnych będzie ściśle wykonywaną, a do tego potrzebną jest, niewystarczająca obecnie, odpowiednia ilość urzędników, nadzorujących wykonanie przepisów ochronnych Charakterystyczne są wywody odnośnie eksportu drzewnego, bowiem K. A. stwierdza, że szczególnie w latach 1926—1927 wywóz surowca znacznie wzrósł kosztem materjałów tartych.

Chociaż eksport drzewny w stosunku procentowym do ogólnego handlu zagranicznego w okresie 1924—1927 r. wzrósł z 10 do 25 proc., to jednak realnych korzyści, obliczonych z punktu widzenia racjonalnej gospodarki społecznej, z tej racji nie uzyskano, ponieważ produkcja przemysłu drzewnego była niewspółmiernie małą, a co za tem idzie, tamowała rozwój tej dziedziny i wpłynęła na powiększenie kadr bezrobotnych.

Żeby zapobiec dalszemu trwaniu takiego stanu rzeczy, K. A. stawia wniosek podwyższenia opłat celnych na surowiec oraz zastrzeżenia w traktatach handlowych, żeby w cłach, obowiązujących import drzewny, cło zagraniczne na półfabrykaty nie przekraczało potrójnego cła na surowiec drzewny.

W dalszym ciągu Kom. A. zwraca uwagę na kształtowanie się cen, uważając, że jest ono słuszne o tyle, że opiera się na zasadzie światowego popytu i podaży. Przytem nadmienia się, że wskutek silnego zapotrzebowania surowca w Niemczech, ceny surowego drewna w Polsce są już sztucznie wyśrubowane.

W celu regulacji cen krajowych, należy zmienić dotychczasowy system celny.

Pozatem K. A. wypowiada się w sprawach przemysłu drzewnego, wskazując na nieracjonalne rozmieszczenie jego w kraju, co stwarza dla niektórych ośrodków przemysłowych trudny dostęp do źródeł surowca; wpływa to z kolei na obciążenie kosztów sprowadzonego z dalszych miejscowości, surowca. W tej sprawie Kom wysuwa dezyderat popierania, przez odpowiednią politykę kredytową, racjonalnego rozmieszczenia tartaków w kraju. Dalej omaw a się braki technicznej organizacji przem. drzewnego, jak też błędy w prowadzeniu rachunkowości i bilansów w zakładach przeróbczych.

Wyniki badań, umieszczono w tomie sprawozdawczym K. A., przejrzyście oświetlają istotny stan przemysłu drzewnego i gospodarki leśnej i należy przypuszczać, że zainteresowane czynniki wezmą pod baczną uwagę te wszystkie wskazówki i zalecenia jakie w sposób bardzo rzeczowy i fachowy ujęła Komisja Ankietowa.

Nowa metoda wykorzystania odpadków drzewnych.

Amerykańskie pismo „Chemical and Metallurgical Eugineering" podaje szczegółowy opis sposobu przetwarzania odpadków drzewnych w materjały budulcowe wynaleziony przez ucznia Edisona U. Masona.

Dążąc do wynalezienia sposobu, ułatwiającego racjonalne wykorzystanie wszelkich odpadków drzewnych przy przetwarzaniu ich na celulozę, spostrzegł on zupełnie wypadkowo, że masa drzewna, poddana jednocześnie działaniu wilgoci, wysokiej temperaturze i silnemu ciśnieniu, rozkłada się na najdrobniejsze włókna, jeżeli raptem obniżyć ciśnienie.

Przy swych doświadczeniach — korzystał on ze stalowej rury, w formie lufy armatniej, która była zaopatrzoną przez wynalazcę lekko otwierającą się klapą zaworową.

Rura, naładowana odpadkami i wodą, ogrzewana była z zewnątrz do granic, aż ciśnienie pary wewnątrz, dochodziło do 600 funt. na jeden cal kw. (t. j. 42,2 ctm.) Szybko odmykając klapę zaworową Mason otrzymał pożądany cel.

Jednakże wynalazca musiał poświęcić nie mało pracy, nim się mu udało dojść do dalszej, właściwej przeróbki włóknistej substancji i produkcję jej postawić na stopie fabrycznej.

Na fabryce, własności założonego przez wynalazcę towarzystwa, (Mason Fiber Company) obecnie zainstalowane są trzy „rury", ładowane 200 funt. surowych odpadków.

W ciągu 10—15 sek. odpadki podlegają ciśnieniu do 200 f. Rozmiękczone w ten sposób włókno, w ciągu 3—5 sek. poddaje się pełnemu ciśnieniu pary 1000 f.; następnie otwiera się hydrauliczna klapa zaworowa i odpadki z ogromną siłą wyrzucane są z rury, przyczem włókna rozdzielają się. Zawartość rury, razem z parą trafia do seperatora, z którego para ulatnia się, a rozdrobniona masa odchodzi do rezerwuaru, gdzie się ochładza do pewnej temperatury, a następnie miesza się z wodą.

Po tych eksperymentach robi się ona na tyle elastyczną, że z łatwością daje się formować w arkusze grubości do 2 cali.

Walcowaniem osięga się grubość arkusza $^{3}/_{4}$ cala.

Po przecięciu na potrzebne wymiary, poddają ją jeszcze ciśnieniu prasy hydraulicznej do 2000 ton.

Fabryka tej kompanji pracuje od września 1926 roku i już wyprodukowała przeszło $2^{1}/_{2}$ milj. stóp. kwadratowych desek, znajdujących zastosowanie częściowo w budownictwie, częściowo w przemyśle automobilowym, meblowym itd.

SPRAWOZDANIA HANDLOWE.

RYNKI KRAJOWE.

Wyniki sprzedaży drewna użytkowego i opałowego w nadleśnictwach państwowych.

Nadleśnictwo Państwowe Dąbrowa D. L. P. Bydgoszcz.
Licytacja w dniu 18. kwietnia 1928 r.

Sosna	I kl. 3.04 m3	za m3	52.30	zł
„	II „ 28,67 „	„	49.25	„
„	III „ 68.50 „	„	38 55	„
„	IV „ 4.46 „	„	35.87	„
„	szczapy opałowe II kl.	za mp.	9.41	„
„	wałki „	„	6.34	„
Świerk	II kl.	za m3	25.00	„
„	III „	„	22.02	„

Nadleśnictwo Państwowe Wanda D. L. P. Poznań.
Licytacja w dniu 21. kwietnia 1928 r.

Dąb	szczapy opałowe	za mp.	13.00	zł
Klon	„ „	„	13.00	„
Brzoza	„ „	„	12 20	„
Osika	„ „	„	10.00	„
„	wałki „	„	8.00	„
Sosna	III kl.	za m3	40.68	„
„	IV „	„	31.11	„
„	Żerdzie I kl.	za sztk.	3.03	„
„	„ II „	„	2.00	„
„	wałki użytkowe	za mp.	13.00	„
„	szczapy opałowe	„	12.03	„
„	wałki „	„	9.09	„

Nadleśnictwo Państwowe Bolewice D. L. P. Poznań.
Licytacja w dniu 21. kwietnia 1928 r.

Dąb	III kl.	za m3	69.76	zł
„ †	III „	„	62.50	„
Brzoza	III „	„	46.50	„

Olsza † II kl.	za m3	32.35	zł
„ † III „	„	30.50	„
„ † IV „	„	23.04	„
„ szczapy opałowe	za mp.	11.13	„
Sosna † „ „	„	10.00	„
Świerk kopalniaki	„	20.22	„

Nadleśnictwo Państwowe Durowo D. L. P. Poznań licytacja w dniu 21. kwietnia 1928 r.

Dąb szczapy użytkowe	za mp.	24.48	zł
„ „ opałowe	„	17.57	„
„ wałki „	„	17.93	„
Grab „ „	„	15.75	„
Brzoza szczapy „	„	19.21	„
„ wałki „	„	18.19	„
Olsza szczapy użytkowe	„	15.99	„
„ „ opałowe	„	16.25	„
„ wałki „	„	16.10	„
Lipa szczapy „	„	14.00	„
„ wałki „	„	14.50	„
Osika szczapy „	„	13.78	„
„ wałki „	„	12.50	„
Sosna szczapy „	„	18.10	„
„ wałki „	„	16.10	„

KALENDARZ TERMINOWY

SPRZEDAŻY DREWNA ZARZĄDÓW LEŚNYCH,

ogłaszających swe sprzedaże w Rynku Drzewnym.

S. = Submisja
L. = Licytacja
W. = Z wolnej ręki

Termin dnia	godz.	Miejscowość (lokal sprzedaży)	w. = Województwo d. = Dyrekcja Lasów Państw.	Rodzaj drewna	klasa	Dłużyce sztuk	Dłużyce m3	Kopalniaki i inne użytkowe m3	Kopalniaki i inne użytkowe mp.	Drewno opałowe mp.	Bliższe szczeg. W. R. D. Nr.	Bliższe szczeg. ogłoszenie Nr.	Rodz. sprz.	Uwagi
28. IV. 28.	13⁰⁰	P. N. Osiek (kancelarja)	d.- bydgoska	sosna	I-IV	10615	8305,59	315,07			43	679	S	
30. IV. 28.	12⁰⁰	P. N. Boruszynek (kancelarja)	d. - pozn.	sosna świerk	I-IV III-IV	1774 50	763,81 27,40				42	670	S	
	13⁰⁰	A. Wróblewski, egz. obw. rewir Biała (leśniczówka)	w. - pozn.					485,—		34—	44	688	L	
2. V. 28.	9⁰⁰	P. N. Lipusz (kancelarja)	d. - toruńska	sosna	I-III			376,32		207,80	45	695	S	
	11⁰⁰	P. N. Durowo (kancelarja)	d. - pozn.	sosna	III-IV		316,92				45	697	S	
	11⁰⁰	P. N. Przewodnik (kancelarja)	d.- bydgoska	sosna	I-IV	2060	1715,52	419,99	1693,-	2668—	44	685	S	
	12⁰⁰	D. L. P. Radom (kancelarja)	d. - radom.	jodła sosna buk świerk			2758,23 454,58 183,54 35,—				44	686	S	
	12⁰⁰	P. N. Promno (kancelarja)	d. - pozn.	sosna	II-IV	1284	660,17	2220,08			46	701	S	
4. V. 28.	12⁰⁰	Mag. m. Nowy Sącz (Ratusz)	w. - krakow.	jodła			2000,—				46	707	S	
5. V. 28.	11⁰⁰	P. N. Leszyce (kancelarja)	d.- bydgoska	sosna	I-IV	426	262,12				47	720	S	
	12⁰⁰	P. N. Sulęczyno (kancelarja)	d. - toruńska	sosna						2356,35	46	712	S	
7. V. 28.	12⁰⁰	D. L. P. Radom (kancelarja)	d. - radom								45	698	S	na 150 m3 kantówki sosn., 492,91 m3 desek sosn obrzyn., 109,16 m3 desek jodłow. obrzyn., 16,73 m3 bali sosn., 71,75 m3 bali jodł.
	12⁰⁰	P. P. Zbiczno (kancelarja)	d. - toruńska	sosna	II-IV	514	411,92				47	722	S	w tem † 3 szt., 2,65 m3
	14⁰⁰	Państw Leśn. Rew. w Dwukołach kancelarja)	d. - toruńska	dąb	I-V	326	190,56				46	700	S	
		P. N. Rudzkie (kancelarja)	d.- białow.								43	683	S	na 8,000 mp. karpiny niewykarczowanej
9. V. 28.	12⁰⁰	D. L. P. Radom (kancelarja)	d. - radom	sosna	I-IV		1483,08				47	715	S	
10. V. 28.	11⁰⁰	P. N. Solec (kancelarja)	d.- bydgoska	sosna	I-IV	633	342,47	99,77			47	721	S	
10. V. 28.	12⁰⁰	D. L. P. Radom (kancelarja)	d. - radom	dąb buk grab sosna jodła			1112,60 320,19 108,77 953,82 2039,72				46	711	S	
12. V. 28.	11⁰⁰	P. N. Twarożnica (kancelarja)	d.- bydgoska	sosna	I-IV	1193	673,59				46	709	S	

Komunikat Ministerstwa Rolnictwa.

Ceny w ckręgach: wileńskim, białostockim i łuckim w okresie od 1. III. do 1. IV. 1928 r. f-co wagon stacja załadowcza.

Dłużyce sosnowe	za 1 m3	28—30 szyl.
„ świerkowe	„	22—23 „
Sosnowe słupy telegraficzne	„	19—22 „
„ drewno kopalniane	„	2,60—2,80 dol.
Świerkowe drewno papiernicze	za 1 mp.	2,20—3,00 „
Kloce dębowe 35—40 cm.	za 1 m3	55—60 szyl.
„ „ 40—50 „	„	75—85 „
„ „ ponad 50 „	„	120—140 „
„ olchowe do wyrobu dykt	„	35—36 „
„ brzozowe	„	24 25 „
„ grabowe	„	25—29 „
„ osikowe zapałczane	„	30 32 „
Sosnowe podkłady kolejowe	za 1 sztukę	8,20—8,75 zł
„ podkłady eksp. fr. wagon	„	4,10 szyl.
Sosnowe ślipry	„	$7^1/_2$—7,8 szyl.
Bale sosnowe	za standart	Ł. 9,10
„ świerkowe	„	„ 9,00
Klepka dębowa memelska	za kopę	Ł 13—14

KATOWICE 20. 4. Na rynku kopalniaków tendencja wyczekująca. Kopalnie nie chcą płacić za kopalniaki wyższych cen, żądanych przez dostawców. Dostawcy tłómaczą swe żądania znacznem podrożeniem surowca. Zapotrzebowanie na kopalniaki utrzymuje się. Tranzakcyj dokonywa się po cenie 4.70 — 4.80 dol.

LWÓW, 21. 4. Tendencja na sosnę słaba, na dębinę zainteresowanie, szczególnie na fryzy dębowe.

BIAŁYSTOK, 25. 4. Ceny drzewa za m^3 franco wagon: deski sosnowe stolarskie I kl. 1", $^3/_4$", $1^1/_2$, 2", takież II kl. 1", $^3/_4$", $1^1/_2$", 2", 140 zł., takież III kl. 1", $^3/_4$", $1^1/_2$", 2", sosn. 110 zł. Bale sosnowe 5-calowe 110. Belki do budowy 145 zł. Krajholoy 3×3, 2×3, 3×4, 4×4, 4×5, 5×5, 5×6, — 145 zł. Krokwie sosnowe lub świerkowe 110 zł. Łaty dachowe 125 zł. Deski $^1/_2$ calówki do dachu świerkowe 120 zł., materjał heblowany jak $^3/_4$", 1" szalówki lub $1^1/_2$" i 2" do podłóg sosnowe 150 zł.

Notowania oficjalnej Giełdy Zbożowej w Poznaniu:
Cena za 100 kg. netto franco stacja załad., ładunki całowagonowe, dostawa natychmiastowa.
dnia 25. 4. 1928 r., na żyto: 52.50—54.00 zł.

WIADOMOŚCI BIEŻĄCE.

Spław drzewa po Niemnie. W dniu 8 maja r. b., odbędzie się w lokalu dyrekcji dróg wodnych w Wilnie, wstępne posiedzenie dla omówienia sprawy uregulowania spławu drzewa na drogach wodnych województwa wileńskiego. Sprawa ta od dłuższego czasu jest tematem obrad wojewódzkiej rady wodnej i będzie miała ze względu na możliwość otwarcia granicy polsko-litewskiej pierwszorzędne znaczenie gospodarcze dla Wileńszczyzny.

Zebranie Członków Związku Przemysłowców Drzewn. w Poznaniu

odbędzie się dnia 2 maja rb. o godz. 15-tej w sali hotelu „Britanja" Poznań, Św. Marcin 44.

Porządek dzienny:

1. Zagajenie,
2. Sprawy bieżące i sprawozdanie z odbytych konferencyj,
3. Sytuacja obecna w przemyśle drzewnym — referat,
4. Wolne głosy,

na które Zarząd Związku uprzejmie zaprasza Członków Związku oraz wszystkich Przemysłowców Drzewnych dotychczas niezrzeszonych.

Zarząd:

(—) *Bystrzyski*, Prezes (—) *Potoczny*, Sekretarz
(—) *Paetz*, Skarbnik.

Dnia 1. kwietnia rb. zmarł w 67. r. życia śp.

JAJCZYK JAN

gajowy państwowego nadleśnictwa Wanda

W zmarłym traci leśnictwo polskie jednego z najgorliwszych gajowych, Koło zaś wzorowego członka.

Koło Miejscowe „Ostrów" Związku Zaw. Leśników w R. P.

Notowania dewiz z dnia 26. kwietnia 1928 r.

Obsługa radjotelegraficzna P. A. T-icznej.

Dewiza	Stopa dyskont.	Parytet w zł	Notowania za	w Warszawie	Gdańsku	Berlinie	Londynie	Nowym Jorku	Paryżu	Pradze	Zurychu	Wiedniu
Warszawa . .	8	—	100 zł	—	57,53	47,025	43,50	—	—	—	58,20	79,805
Poznań . . .	8	—	100 zł	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gdańsk . . .	6	173,52	100 Gd. gld.	—	—	81,50	—	—	—	—	—	—
Berlin	7	212,34	100 R. M.	—	122,753	—	20,397	—	—	—	124,15	169,75
Belgja	$4^1/_2$	123,94	100 belg.	—	—	58,33	34,932	13,97	355,—	—	72,50	99,08
Bukareszt . .	6	172,—	100 l.	—	—	2,610	781	—	—	—	$3,24^1/_2$	4.435
Budapeszt . .	6	155,90	100 pengo	—	—	72,96	27,95	—	—	—	$90,62^1/_2$	123,93
Holandja . . .	$4^1/_2$	358,31	100 gld. hol.	359,42	—	168,22	12,11,—	—	1023,50	—	209,—	285,80
Kopenhagen . .	5	238,88	100 k. d.	—	—	111,97	182,02	—	—	—	$139,22^1/_2$	190,2)
Londyn . . .	$4^1/_2$	43,38	1 funt szterl.	43,50	25,—	20,377	—	4,88	124,02	—	25,32.—$^1/_2$	34,615
Nowy York . .	4	8,9141	1 dolar	8,90	—	4,17,65	4,87.93	—	25,417	—	5,19,05	709,25
Paryż	$3^1/_2$	172,—	100 fr. franc.	35,11	—	16,43	124.02	$3,93^1/_2$	—	—	$20,42^1/_4$	27,905
Praga	5	180,62	100 k. cz.	26,43	—	12,375	164,62	—	75,30	—	$15.37^1/_4$	$21,01^1/_8$
Rzym	6	172,—	100 l.	47,03	—	22,01	92,61	5,27	134,00	—	$27,34^1/_2$	37,385
Szwajcarja . .	$3^1/_2$	172,—	100 fr.szwajc.	171,89	—	80,47	25,325	—	489,50	—	—	136,67
Sztokholm . .	$3^1/_2$	238,88	100 k. szw.	239,28	—	112,04	18,187	—	682,50	—	139,30	190,30
Wiedeń . . .	6	125,43	100 szyling.	—	—	58,76	34,70	—	—	—	73,00	—

Redaktor odpowiedzialny za dział Rynku Drzewnego Józef Ziółkowski, za dział ogłoszeń i administrację wydawnictwa Edmund Bartz

ŻEGLARZ POLSKI

TYGODNIK
poświęcony sprawom żeglugi morskiej i rzecznej ze szczególnem uwzględnieniem potrzeb i zadań
ŻEGLUGI POLSKIEJ.

Siódmy rok istnienia! Siódmy rok istnienia!

Podróże morskie i sport wodny. Kronika portowa.

Kronika światowa żeglugi i budowy okrętów.

Prenumerata „Żeglarza Polskiego" wynosi rocznie **12** zł.; półroczn. **6** zł.; kwartaln. **3** zł., łącznie z miesięcznikiem „Morze", ilustrowanym organem Ligi Morskiej i Rzecznej, **20** zł. rocznie, **10** zł. półrocznie, **5** zł. kwartalnie.

Adr. Red. i Admin.: Tczew, ul. Strzelecka, 5. - Konto P. K. O. 170044.

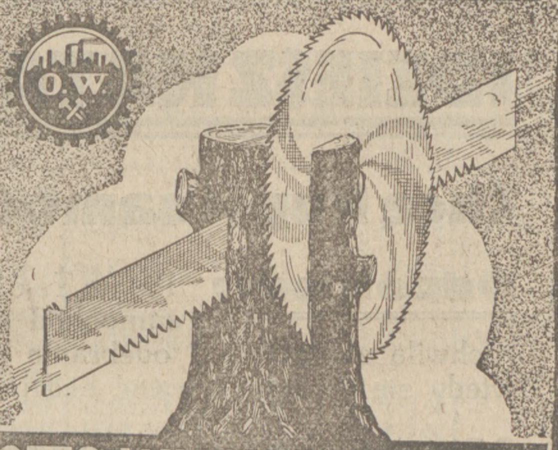
Okazowe numery na żądanie. 7

Almanach Żeglarza Polskiego 1927-28.

bogato ilustrowana książka podręczna

Cena 4,- zł., dla prenum. rocznych **2,50 zł.**

PIERWSZORZĘDNE NARZĘDZIA DLA PRZEMYSŁU DRZEWNEGO

OTTO WIESE-BYDGOSZCZ

DWORCOWA 62 — TELEFON: 459

PIŁY GATROWE i CYRKULARNE

Z NAJLEPSZEJ STALI TYGLOWEJ MARKI

SAGENSCHMIDT

PIŁY TAŚMOWE i POPRZECZNE

TARCZE DO OSTRZENIA PIŁ

UCHWYTY DO PIŁ

PILNIKI

375

Przetarg.

Na sprzedaż 150 m³ kantówki sosnowej, 492.91 m³ desek sosnowych obrzynanych, 109.16 m³ desek jodłowych obrzynanych i 16.73 m³ bali sosnowych i 71.75 m³ bali jodłowych w tartaku w Garbatce odbędzie się dnia **7. maja 1928 r.** o godzinie 12-tej w lokalu Dyrekcji Lasów Państwowych w Radomiu przy ul. Lubelskiej Nr. 53. 698

Informacji udziela Dyrekcja Lasów Państwowych w Radomiu oraz Nadleśnictwo Garbatka.

Dyrekcja Lasów Państwowych w Radomiu.

Siarczan Miedzi

Dr. H. Zeumer 424

Fabryka Chemiczna, Mikołów G./Śl.

Kupię każdą ilość

oszwarów, odpadków od bali angielskich, krótką szalówkę, wałków od 14—20 cm w zwyż grubości, długie od 150 cm w zwyż.

Brunon Bittner 633
Specjalna Fabryka skrzyń
Poznań, ul. Dąbrowskiego 79

Kupię 704

tartak parowy

w Wielkopolsce, oferty z ceną i opisem proszę składać do Administr. Rynku Drzewnego pod L. 30004.

Deski jaworowe suche

oraz 728

deski i bale buk.

z obecnego przetarcia dostarcza po niskich cenach i na dogodnych warunkach

F-a DAWID BERNSTEIN,
Przemyśl, (Małopol.)

Poszukujemy kupna

sosnowego materjału odziemkowego

w dobrych długościach i szerokościach franko Górnośląskiej stacji granicznej

NOGOSSEK & KANIA
Alt Schalkowitz O.-S. 729

E. CHENIVESSE

WARSZAWA

ul. Marszałkowska 79/13 557

Telefon Nr. 91-28 — Adres telegraficzny: CHEBOISECH

EKSPLOATACJA LASÓW.

Państwowe Nadleśnictwo Lipowa

poczta Szlachta, stacja kolejowa Lipowa, powiat Tuchola

sprzeda w drodze pisemnego przetargu (submisji) w dniu **4. V. 1928** drewno użytkowe z cięć r. gosp. 1927/28 z drzewostanów uszkodzonych przez sówkę chojnówkę.

Nr. losu	Leśnictwo	Oddział	Sztuk	Klasa I m³	Klasa II m³	Klasa III m³	Klasa IV m³	Razem m³	Odległość od stacji kolejowej
		A. Kopalniaki							
1	Łoboda	18b, 14cb, 14e, 7, 8, 6, 14a, 25a, 16, 24a, 24b, 18a, 28, 30, 23, 27, 19	6809	955,88	490,12	14,94	—	1460,94	Śliwice 2 klm Lipowa 2—6 „
2	„	42, 31, 44, 65, 43, 45, 41, 63, 35	5077	986,19	293,67	6,84	—	1286,70	Lipowa 1—4 „ Śliwice 3 „
3	Rosochatka	40, 53, 50, 56, 57, 55, 51, 40, 50, 39a, 39b, 50, 38	4893	263,23	339,40	90,36	—	692,99	Szlachta 3-6 „
4	„	89, 100, 74, 90, 78, 77, 79, 59, 60, 61a, 58, 76, 75, 80, 70, 90	4264	374,19	279,53	67,23	—	720,95	Lipowa 1—4 „
		B. Budulec							
5	Łoboda	4b, 42, 63, 14c, 19, 43, 65, 18b, 10, 19, 23, 14a, 8a, 12b	1087	30,92	200,55	626,79	5,80	864,06	
6	Rosochatka	61, 79, 57, 52, 55, 58, 59, 60, 52, 39, 77, 78, 76, 75, 56, 89	1040	13,07	130,25	493,19	40,51	677,02	

Pisemne oferty z napisem „Submisja" w zalakowanych kopertach należy nadesłać do Nadleśnictwa do dnia **4. maja 1928** godzina 11-ta, poczem nastąpi otwarcie ofert o godzinie 11-tej w obecności ewent. przybyłych oferentów.

Przetarg odbędzie się na obowiązujących warunkach sprzedaży wyrobionego drewna w drodze pisemnego przetargu (submisja), które są do przejrzenia w Dyrekcji Lasów Państwowych w Bydgoszczy i w Nadleśnictwie.

Oferty nie odpowiadające warunkom nie będą uwzględnione. 725 **Nadleśniczy Państwowy.**

8.500 dol.

pod 1 hipotekę i udział w zyskach

poszukuje poważna fabryka dębow. pół- i gotowych fabrykatów na eksport i dla miejscowego zapotrzebowania, koło Gdyni, z cennymi przemysł. i budowlanymi terenami, wzgl. **przyjmię wspólnika.** Oferty od poważn. reflektant. uprasza się pod Nr. **653** do Administracji Rynku Drzewnego

Przetarg.

711

Na sprzedaż 1112.60 m² dębiny użytkowej, 320,19 m³ buczyny użytkowej, 108,77 m³ grabiny użytkowej, 953,82 m³ sosny użytkowej i 2039,72 m³ jodły użytkowej z Nadleśnictwa Suchedniów odbędzie się dnia **10-go maja 1928 r.** o godzinie 12-tej w lokalu Dyrekcji Lasow Państwowych w Radomiu przy ul. Lubelskiej 53.

Informacji udziela Dyrekcja Lasów Państwowych w Radomiu oraz Nadleśnictwo Suchedniów. —

Dyrekcja Lasów Państwowych w Radomiu.

Lisy srebrne, kuny

i inne szlachetne zwierzęta futerkowe zaaklimatyzowane z własnej hodowli lub z najlepszych kanadyjskich farm pochodzące

dostarcza

Tylko pierwszorzędny materjał zapewnia dobry skutek i stałe korzyści.

LOUIS TIMMERHANS
Château d'Embourg,
Chênée-Liége

Na żądanie cenniki i warunki.

Submisja na drewno użytkowe.

Państw. Nadl. Bartel-Wielki

poczta i stacja kolejowa Kaliska, powiat Starogardzki

sprzeda na ogólnych warunkach sprzedaży drewna wyrobionego, obowiązujących w Dyrekcji Lasów Państwowych w Toruniu, następujące dłużyce sosnowe z r. gosp. 1927/28

Los 1. Leśnistwo Cis - oddział 51b, 355 sztuk = 301,27 m3 w tem: I kl. 3 19 m³ zdrow., II kl. 55 87 m³ zdrowego + 1.54 m³ chor., III kl. 200.35 m³ zdrowego + 6.15 m³ chorego, IV kl. 33.60 m³ zdrowego + 0,57 m³ chorego. Odległość od stacji kolejowej 1,5 klm.

Los 2. Leśnictwo Kaliska - oddz. 91a 767 sztuk = 694,94 m3 w tem: I kl. 2.49 m³ zdr., II kl. 161.02 m³ zdr., III kl. 479.61 m³ zdr. + 2.96 m3 ch., IV kl. 48.02 m³ zdr. + 0.84 m³ ch. Odległ. od st. kol. 2 klm.

Los 3. Leśnictwo Bartel-Mały - po całym lesie 475 sztuk = 346.57 m3, w tem: I kl. 2 28 m³ zdr. + 2.63 m³ ch., II kl. 39.30 m³ zdr. + 2.37 m³ ch., III kl. 213.94 m³ zdr. + 32.19 m³ ch, IV kl. 43.74 m³ zdr + 10.12 m³ ch. Odległość od stacji kolej. 3.5 klm.

Los 4. Leśnictwo Okoniny, po całym lesie 584 sztuk = 412.00 m3, w tem I kl 2.64 m³ zdr., + 2.90 m³ ch., II kl 25.71 m³ zdr., + 11.85 m³ ch., III kl. 230.49 m³ zdr., + 78.74 m³ ch., IV kl. 47.37 m³ zdr., + 12.30 m³ ch. Odległość od stacji kolejowej 4,5 klm.

Drewno po całym lesie wyciągnięte jest do dróg i linji na koszt kupującego.

Pisemne oferty z napisem „Submisja na drewno użytkowe" należy składać wraz z 5% wadjum od oferowanej kwoty do nadleśnictwa do dnia **10. maja 1928 r.** godz. 12 poczem nastąpi otwarcie ofert w Kancelarji nadleśnictwa.

Bliższych wyjaśnień co do warunków sprzedaży udziela nadleśnictwo. 732

MAMY NA SKŁADZIE:

Tabelę kubiczną na drzewo okrągłe, rżnięte i ciosane H. Kormana — w cenie 6,- zł za egzempl.

Tabelę kubiczną miary metrycznej dla drzewa okrągłego W. Kamińskiego — w cenie 1,- zł za egz.

„Dawne spory o własność i służebności w Tatrach" M. A. Liberaka - w cen. 0,50 zł za egz.

„Dąbrowy Białowieży" J. Paczoskiego — w cenie 1,— złoty za egzemplarz.

„Luźne kartki" Z. Hryniewieckiego — w cenie 1,50 złoty za egzemplarz.

„Znaczenie pochodzenia nasion w gospodarstwie leśnem" H. Wyrwińskiego — w cenie 2,— złote za egzemplarz.

„Krótki zarys nauki o pomiarze drzew i drzewostanów" W. A. Łuczkiewicza - w cenie 5,- zł za egz.

„Rok myśliwego" Korsaka - w cenie 18,- zł za egz.

„Łowiectwo" podręcznik dla szkół leśnych i rolniczych Sztolcmana — w ceni 3,— zł za egzempl.

„Polującą Pani" W. J. Połczyńskiego — dla leśników po zniżonej cenie 3,— zł za egz.

„Cele, zasady i rodzaje doświadczaln. użytkowego" F. Bonasewicza — w cenie 1,50 za egz.

„Wyróbka drewna" F. Bonasewicza — w cenie 2,— złote za egzemplarz.

„Lasy i Leśnictwo w Stanach Zjednocz. Ameryki Północnej" J. Rafalskiego - w cenie 8,50 zł za egz.

„Książkę adresową niemieckiego przemysłu drzewn. r. 1926" — w cenie 40,— zł za egzempl.

„Darz Bór" kalendarz leśny na r. 1928, Przeglądu Leśniczego i Rynku Drzew. - w cenie 4,25 zł za egz.

„Kalendarz Myśliwski" na rok 1928 J. Ejsmonda — w cenie 5,— złotych za egzemplarz.

„Zarys miernictwa elementarnego" W. A. Łuczkiewicza w cenie 3,80 za 1 egz.

„Kalendarz Leśny Informacyjny" na rok 1928, Zw. Leśn. Polskich oddział Wileński — w cenie 3.50 zł. za 1 egz.

„Słownik Leśniczy" część I. polsko-niem., franc.-angl., cena 4,— zł, część II. franc.-polska, angl.-polska, niem.-polska cena 6,— zł.

„Metodyka Nauczania" Makroskopowego Rozpoznawania drewna F. Bonasewicza w cenie 1,20 zł za egz.

„Kwestja Drzewna w Polsce" Inż. Barańskiego — w cenie 8,— zł.

„A. Proof Of Utilising" The Armonographical Method In Teaching Of Indentification Of Wood F. Bonasewicza — w cenie 3,— zł. za egzempl.

Administr. Przeglądu Leśniczego i Rynku Drzewnego

Telefon 1820 — **POZNAŃ** — W. Garbary 20

BULWY na sprzedaż

Polecamy na sprzedaż bulwę po cenach konkurencyjnych i prosimy o spieszne zamówienia

Składnica Nasion Leśnych „Przeglądu Leśniczego i Rynku Drzewnego"
w Poznaniu, ulica Wielkie Garbary nr. 20 — Telefon 1820

WOJEWÓDZTWO POZNAŃSKIE

Nadleśnictwo Państwowe Solec

stacja kolejowa i poczta Solec Kujawski, pow. Bydgoszcz

Submisja na drewno użytkowe z wyrębu roku gospodarczego 1927/28.

Nr. losu	Leśnictwo	Oddział i poddział	Sztuk	Średnica m³ do 21 cm	21/30	31/40	41/50	Razem m³	Odległ. od stacji kolejow.
				BUDULEC SOSNOWY					
1	Chrośnia	60, 61, 13, 25	633	42,61	219,37	73,37	7,12	342,47	9—12 km
				KOPALNIAKI SOSNOWE					
				I	II	III			
2	Chrośnia	13, 25	1190	13,11	72,45	14,21		99,77	9—12 „

Pisemne oferty z napisem „Submisji" w zalakowanych kopertach należy nadesłać Nadleśnictwu do dnia **10. V. 1928 r.** godz. 11-tej przedpołudniem, poczem nastąpi otwarcie ofert o godz. 11,30 w obecności ewentl. przybyłych oferentów. Przetarg odbędzie się na obowiązujących warunkach sprzedaży wyrobionego drewna, w drodze pisemnego przetargu (Submisji) które są do przejrzenia w Dyrekcji Lasów Państwowych w Bydgoszczy i w Nadleśnictwie.

Nadleśnictwo zastrzego sobie drobne różnice w masie.

721 **Nadleśniczy Państwowy**

Baczność P. P.

Mam do oddania natychmiastowo loco Zaniemyśl,

suche deski sosnowe

zeszłorocznego tarcia
ca 25 m³ 65 mm i 80 mm
ca 80 m³ 45 mm 699

JÓZEF STENGERT
Zaniemyśl pow. Środa
Tartak parowy, telef. nr. 5.

Fachowiec drzewny, pomorzanin, z przeszło 20 letnią praktyką w manipulacji leśnej, specjaln. wyrób i odbiór słupów, pilotów i blochów, obeznany z materjałem tartem na rynek zagraniczny i z wszelkiemi w zakres wchodzącemi pracami, **poszukuje posady** jako kierownik manipulacji albo placowy na tartak lub do jakiegokolwiek zajęcia w przemyśle drzewnym. Pracował dotychczas w zagranicznych firmach. Włada w polskim, niemieckim w piśmie i słowie. Miejscowość obojętna, najchętniej na kresy. Oferty upr. pod nr. **703** do Adm. R. Drz.

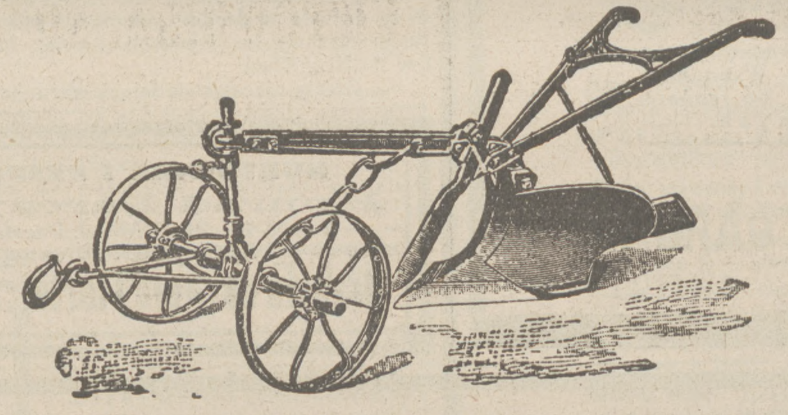
Pługi „Eckerta"

znane ze swej dobroci przy uprawach leśnych jak również pogłębiacze tej samej fabryki

poleca

RYNEK DRZEWNY

Składnica narzędzi leśnych
POZNAŃ
Wielkie Garbary 20
Telefon 18-20.

GENERALNE ZASTĘPSTWO NA CAŁĄ POLSKĘ.

Poszukuję

portjerstwa

w Poznaniu lub bliższej okolicy. Mieszkanie wymagane.
Zgłoszenia do Administr. R. Drzewn. pod nr. **1899**

Potrzebujemy 23 m/m 705

deski sosnowe

środkowe lub czubkowe towar suchy i zdrowy.

Konieczny i Ska.
T. z o. p. — Tel. 3327.
Poznań, Tama Garbarska 4/5

KUPUJE I SPRZEDAJE

materjał stolarski budowlany i dla kołodziei w stanie tartym i okrągłem, z iglastego i liściastego drzewa każdego rodzaju.

LEON ŻUROWSKI
Skład drzewa i obróbka POZNAŃ, ul. Raczyńskich 3/4.
przy placu Bernardyńskim. Telefon 10-87. 522

Przetarg.

Na sprzedaż 741.54 m3 drewna użytkowego sosnowego w tem I klasy grub. 408.86 m3, II klasy grub. 227.10 m3, III klasy grub. 98.05 m3 i IV klasy grub. 7.53 m3 z Nadleśnictwa Kozienice odbędzie się dnia **9. maja 1928 r.** o godzinie 12-ej w lokalu Dyrekcji Lasów Państwowych w Radomiu ul. Lubelska 53.

Drewno położone na zrębach odległych od stacji kol. Kozienice od 12 do 14 klm.

Informacji udziela Dyrekcja Lasów Państwowych w Radomiu oraz Nadleśnictwo Kozienice.

715 **Dyrekcja Lasów Państwowych w Radomiu.**

J. MALOWANIEC i Ska
(st. Kiwerce-Wołyń)

Tartak przyjmuje **zamówienia** na belki, kantówkę, bale i deski **wymiarowe sosnowe** i posiada na składzie w wymiarach od ½" do 4" suche deski i bale **jesionowe, klonowe, olchowe,** i suchą **stolarkę sosnową** II-ej klasy.

456

JÓZEF SCHENK **Handel drzewa**
Poznań Wiel. Garbary 31

poleca i kupuje:

wszelkie gatunki materjałów stolarskich, budowlanych, kantówkę, belki, towary kołodziejskie.

z swoich składnic:
w Poznaniu ul. Wielkie Garbary i Estkowskiego. 470

Submisja na drewno użytkowe.

Państwowe Nadleśnictwo Wirty,

poczta Borzechowo, st. kolej. Zblewo pow. Starogard

sprzeda na ogólnych warunkach sprzedaży drewna wyrobionego, obowiązujących w Dyrekcji Lasów Państwowych w Toruniu na-tępujące drewno użytkowe z cięć roku gosp. 1927/28 r.

Los 1. Leśnictwo Twardydół, oddz. 121, 119, 134, cięcia zbiorowe. 71 szt. sosn. drewna użytk. o masie 87,99 m3, w tem I kl. 16,12 m3, II kl. 54,68 m3, III kl. 16,50 m3, IV kl. 0,69 m3, Odległość od stacji kolejowej Zblewo 7 km.

Pisemne oferty z napisem „Submisja na drewno użytkowe" składać należy do Nadleśnictwa **do dnia 8. maja 1928 r.** do godz. 11-tej poczem nastąpi ich otwarcie w kancelarji Nadleśnictwa.

Wadjum w wysokości 5% oferowanej ceny ogólnej obowiązuje.

Bliższych wyjaśnień co do warunków sprzedaży udziela Nadleśnictwo.

726 **Państwowy Nadleśniczy.**

Odwołuje się submisję

w Państwowym Nadleśnictwie KARTUZY wyznaczoną na 30-go kwietnia b. r.

717 **Nadleśniczy Państwowy.**

Ogłoszenie.

Nadleśnictwo Rudzkie w Porzeżynie, pow. Brześć n/B. **sprzedaje w dniu 7 maja 1928 r.** drogą przetargu i ofert podawanych przed rozpoczęciem przetargu do 8.000 mp. karpiny niewykarczowanej z terminem eksploatacji 5-cioletnim.

Cena wywoławcza 3.80 złotych za 1 mp.

Wadjum 304 złotych.

Warunki licytatyjne, oraz wzór umowy są do przejrzenia w kancelarji Nadleśnictwa, oraz w Dyrekcji Lasów Państwowych w Białowieży.

683 **Nadleśnictwo Rudzkie.**

Nasiona leśne

polecamy nasiona daglezji zielonej (Pseudotsuga Douglasii viridis) pierwszorzędnej jakości po cenach konkurencyjnych. Prosimy zażądać oferty z podaniem ilości nasienia. 335

Składnica nasion Przeglądu Leśniczego i Rynku Drzewnego - Poznań, Wielkie Garbary 20.

KUPUJEMY

sosn. drzewo kopalniane

w całych długościach i gotowe stemple

Oferty uprasza się pod 723

L. i A. ZEITZ Sp. z ogr. odp.

Hurtownia drzewa kopalnianego.

Królewska Huta, ulica Ligota Górnicza nr. 4—6.

DRZEWO TARTE

wszelkiego rodzaju na deski, kantówka, belki, łaty i t. d.

ma na sprzedaż 713

w tartaku swoim w Gądkach Fundacja **„Zakłady Kórnickie“ w Kórniku.**

722

Submisja na drewno użytkowe

Państwowe Nadleśnictwo Zbiczno

poczta Zbiczno, stacja kol. Najmowo, pow. Brodnica,

sprzeda na ogólnych warunkach sprzedaży drewna wyrobionego, obowiązujących w Dyrekcji Lasów Państwowych w Toruniu, następujące drewno użytkowe z r. gosp. 1928.

Leśnictwo Rytebłota

oddz. 25b[1], 514 szt. sosnowego drewna użytkowego o masie 411.92 m3
† 3 „ † 2.65 m3
w tem 133.44 m3, II kl., 268.90, m3 III kl., 9.58, IV kl.
† 1.13 1,52

Odległość od stacji kolejowej 11 klm.

Pisemne oferty z napisem „submisja na drewno użytkowe“ i podaniem przeciętnej ceny oferowanej za 1 m3 w liczbach i słowach należy nadesłać do Nadleśnictwa do dnia **7. maja 1928 r.** godz. 12-tej poczem nastąpi otwarcie ofert.

Przed terminem submisji należy złożyć w kasie nadleśnictwa wadjum w wysokości 5% oferowanej ogólnej ceny kupna względnie dołączyć do oferty dowód złożenia wadjum w kasie Skarbowej na rachunek Dyrekcji Lasów Państwowych lub nadleśnictwa. Bliższych wyjaśnień co do warunków sprzedaży udziela Nadleśnictwo.

Państwowy Nadleśniczy.

Poznańska Spółka Drzewna T. A.

Poznań, św. Marcin 52/53

poleca wszelkie gatunki materjałów stolarskich, budowlanych i kantówki

ze swoich składnic:

w Poznaniu, ul. Głogowska 109/110, Gnieźnie, Powidzu, Nowejwsi pow. Strzelno, Kruszwicy, Grodzie, Swarzędzu, Wrześni, Inowrocławiu, Rawiczu, Gąsawie i Pleszewie. 1

---

1 czopówko - szpundarkę

dla 200 mm czopów

1 wyrówniarkę

550 × 2500 mm

używane, jednak w doskonałym stanie, **sprzeda** 694

Inż. G. Chojnacki,

Fabryka Parkietu, Reda/Pom.

Poszukuję kupna

kilka wagonów

kantówek

na skład o różnych grubościach. Oferty uprasza się z podaniem cen oraz warunków zapłaty do Admin. Rynku Drzewnego pod nr. **724.**

Poszukuje się stale za gotówkę

sosnowy towar odziemkowy

drobno-słoisty, pochodzący z kloców bez sęków i guzów, czysty, przeważnie 4/4"—6/4" ze starego i nowego przecierania we większych ilościach

Oferty z podaniem ostatecznych cen uprasza się pod nr. **675** do Administracji „Rynku Drzewnego“

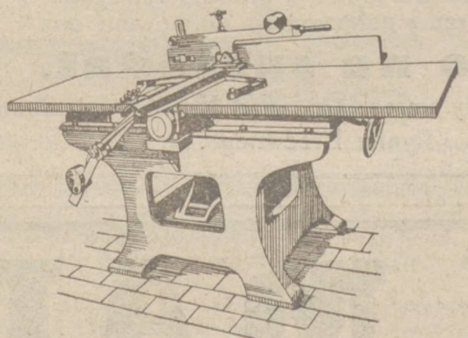
UNIA

Zjednoczone Fabryki Maszyn Tow. Akc.

oddz. **C. Blumwe i Syn** Bydgoszcz

SPŁATY długoterminowe

NA RATY

275

KOMPLETNE URZĄDZENIA STOLARŃ BUDOWLANYCH I MEBLOWYCH.

Prospekty i kosztorysy bezpłatnie. Na żądanie wizyty inżynierów.

Zawiadomienie.

W porozumieniu z Wielkopolską Izbą Rolniczą Wydział Leśnictwa w Poznaniu dostarczamy

siarczan miedzi

do skrapiania kultur

i prosimy o łaskawe zamówienia. Warunki dostawy podamy na zapytanie

Administr. Przeglądu Leśniczego i Rynku Drzewnego

Poznań, Wielkie Garbary 20

Czcionkami Drukarni Rynku Drzewnego T. z o. p. Poznań ulica Wielkie Garbary nr. 20.